

KUVA: ADOBE STOCK

Asiantuntijalausunto

Valtioneuvoston selonteko keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmasta

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta 17.2.2026

Ari Nissinen, yksikönjohtaja, Ilmastoratkaisut-yksikkö

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Rahoitusvaje toimille, päästöjen kasvun syyt

- Toimenpiteet eivät ole riittäviä, jotta suunnitelman avulla voitaisiin varmistaa taakanjakosektorin päästövelvoitteiden saavuttaminen.
- KAISUn toimien rahoitusvaje on yhteensä noin 200 miljoonaa euroa. **Rahoituspäätöksiä tarvitaan kaikilla sektoreilla - erityisesti liikenteessä, maataloudessa ja työkoneiden päästöissä.**
- Liikenne on suurin päästölähde taakanjakosektorilla Suomessa (n. 35 %), ja suurin osa tästä syntyy tieliikenteessä.
- Liikenteen päästöt ovat pääsääntöisesti vähentyneet vuodesta 2007, mutta kasvoivat vuonna 2024. Suurimpia syitä olivat **jakeluvelvoitteen heikennys, polttoaineverotuksen kevennykset, ja ajoneuvoveron kevennys suuripäästöisiltä autoilta**. Lisäksi **joukkoliikenteen** arvonlisäveron nosto ja ilmastoperusteisen valtionavustuksen poistaminen.

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Tehoton romutuspalkkiokampanja, raskas liikenne, puolustusmateriaalien hiilijalanjälki

- Romutuspalkkiokampanjasta ei ole tulossa kustannustehokas eikä vaikuttava ohjauskeino päästöjen vähentämiseksi, koska **päästöraja** uusille hankittaville henkilöautoille (140 g CO2/km) **on liian korkea**, ja **ero 500 euroa** romutuspalkkion suuruudessa täyssähköautojen hyväksi **ei ole tehokas kannuste**.
- **Raskaaseen liikenteeseen ja työkoneisiin liittyen KAISUn toimilta puuttuu vielä rahoituspäätöksiä**: Puhtaiden (sähkö-, vety- ja metaanikäyttöisten) kuorma-autojen hankintatuet. Julkisen jakeluinfran tuet (sähkö, biometaani, vety), myös satamiin. Kestävän biopolttoöljyn jakeluvelvoite (tavoite esim. 30 %).
- **Puolustusministeriön hallinnonala voi vähentää kasvihuonekaasupäästöjä** polttoaineiden kulutuksen, energiatehokkuuden ja energiaresilienssin, sekä kestävien hankintojen avulla. **Päästövähennyksiä innovaatioiden avulla** ei tuoda esiin KAISUssa, vaikka kaksikäyttötuotteet ja vientipotentaali.

Ilmastorahoitus, väylien rakentaminen ja luonnon monimuotoisuus

- KAISUssa olisi tuotava selvemmin esille, miten **julkista ja cleantech-rahoitusta** voidaan kanavoida nykyistä vaikuttavammin toimiin, **joilla on merkittävä päästövähennyspotentiaali ja riittämätön rahoitus.** Syntyvillä tuotteilla on usein myös merkittävää vientipotentiaalia.

- **Väyläverkostolla ja erityisesti uusien väylien raivauksella ja rakentamisella** on merkitystä sekä ilmastovaikutuksille että luonnon monimuotoisuudelle. Luonnon monimuotoisuutta KAISU käsittelee vain lyhyesti. **Ilmastotavoitteiden ja luonnon monimuotoisuustavoitteiden saavuttaminen samanaikaisesti edellyttää monitavoitteista maankäytön suunnittelua.**

Kiitos!

Lausunnon valmisteluun osallistuivat yksikönjohtaja Ari Nissinen, kehittämispäällikkö Sampo Soimakallio, erityisasiantuntija Karoliina Auvinen, ryhmäpäällikkö Maija Faehnle, suunnittelija Eelis Hemberg, tutkimusprofessori Paula Kivimaa, erikoistutkija Johanna Niemistö, erikoistutkija Sampo Pihlainen, erikoistutkija Marja Helena Sivonen ja johtava tutkija Emilia Suomalainen.

Sähköposti: etunimi.sukunimi@syke.fi

Puhelin: Syke vaihde +358 295 251 000, Ari +358 295 251 457

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute